

# Co ženy umějí a muži nevědí

## Sociální inteligence mužů a žen

EDUARD BAKALÁŘ

*Pokusím se shrnout rozdíly v sociální inteligenci mužů a žen. Postřehy různých myslitelů mne přivedly k vymezení oblastí, v nichž se muži orientují obtížněji než ženy. Mluví-li o mezerách ve schopnostech mužů, nemám na mysli ty, které se mohou vyskytnout v jejich loveckých, válečnických i řemeslných dovednostech, obchodu, vědě, technice či umění. V těchto oblastech si totiž muži ve srovnání s ženami vedou lépe. Například jedna z našich encyklopedií vypočítává 1000 nejvýznamnějších objevů a vynálezů, přičemž jejich autory je 992 mužů a 8 žen. Jinak je tomu se sociální inteligencí. K té patří znalost lidí, lidské povahy, lidských potřeb, motivů a slabostí.*

### Co patří k sociální inteligenci mužů a žen

■ komunikační schopnosti: a) dovednost získat, přesvědčit lidi (vědět, jakými argumenty, sliby, jakým chováním je lze ovlivnit), b) rozumět tomu, co lidé říkají, resp. co vlastně chtějí říci, např. i neverbálními signály, c) ale také prohlédnout manipulaci a odmítnout ji,

■ schopnost předvídat jednání jiných lidí,  
■ schopnost rozeznat přetvářku či lež od pravdy,  
■ schopnost vcítit se do vnitřního stavu jedince nebo i celé skupiny,

■ všímavost a paměť na události, tváře a jména lidí i jejich chování,

■ znalost přirozenosti člověka (tj. mít dobrý přehled o motivech, potřebách a hodnotách člověka, jinými slovy vědět, co lidmi hýbe).

Uvedeme-li, řekněme, 14 jmen nejvýznamnějších znalců lidské povahy, pak to jsou pouze muži: Šalammoun (asi 960–935 př. Kr.), Sokrates (469–399 př. Kr.), sv. Augustin (354–430), N. Machiavelli (1469–1527), W. Shakespeare (1564–1616), F. Rochefoucauld (1613–1680), J. Fouché (1759–1820), F. M. Dostojevskij (1821–1881), S. Freud (1856–1939), Doylův Sherlock Holmes (1859–1936), J. Goebbels (1897–1945), E. Berne (1910–1970).

Přesto jsou podle mého názoru lepšími praktickými znalci lidské povahy v průměru ženy, i když to vůbec nezveřejňují (a možná právě proto). Potvrzují to však některé výzkumy z oblasti sociální vnímavosti i různé statistické ukazatele.

Tak například ženy žijí déle, nehrnou se do politiky ani do války, dopouštějí se podstatně (asi 6,5krát) méně trestných činů než muži. V rozvodových řízeních si vedou velice úspěšně. Zdá se, že z uvedených hledisek jsou moudřejší, znalejší světa, poměru a lidí,

což může být kromě např. genetického programování dáno i vyšší mírou sociální inteligence.

### Proč tomu tak je?

Pro zodpovězení této otázky se obrátíme na evoluční psychologii, která nám může nabídnout hned dvě výkladové linie. Aplikace zákonů přírodního výběru se totiž nutně vztahuje i na výše zmíněnou sociální inteligenci, resp. na její důležité složky.

● Jedna linie souvisí se *strategií reprodukčního úspěchu* jedince. Můžeme ji formulovat zhruba takto:

Aby muž přežil a byl reprodukčně úspěšný (včetně výchovy svých potomků), musel být především dobrý lovec, válečník, řemeslník, zemědělec, obchodník, zaměstnanec apod. Sociální inteligenci potřeboval také, ale většinou nebyla jeho hlavní dovedností.

Aby žena přežila a byla reprodukčně úspěšnou matkou, musela si hlavně umět nalézt, zvolit a získat zdatného partnera. Přírodní výběr u žen posiloval sociální inteligenci, zejména sociální vnímavost, neboť tu žena potřebovala k zhodnocení a výběru nejen dárců kvalitních genů, ale i budoucího přispívajícího ochránce a zaopatřovatele (partnera, manžela). Nejlépe obojí najednou, avšak uplatňuje se i „dělný přístup“ (geny od jednoho, pomoc od druhého muže). To bylo a je prioritou ženy.

● Druhá linie souvisí se *strategií párování a s výběrem partnerů*. Ztotožňuji se s posledními, zcela přesvědčivými poznatky evoluční psychologie (Buss, 1999), že to jsou spíše ženy, které si vybírají partnera. Muži se dříve domnívali, že je to naopak, a mnozí se tak domnívají dodnes. Ženy pravidelně hodně vybírají a zvažují své dlouhodobější partnery. Muž, kterého nakonec žena získá, bude nejlepším z těch, kteří jsou v jejím akčním teritoriu k dispozici. Komu dá přednost, budou-li se muži lišit mírou sociální inteligence?

V myšlenkovém experimentu uvažujme dva vyhraněnější typy mužů, kteří budou sice vyrovnání v mnoha důležitých ukazatelích – věk, zdraví, atraktivnost, socioekonomický status (tedy majetek a příjem) – budou se však lišit mírou sociální inteligence.

**1. typ (s nižší sociální inteligencí):** Snaží se dobře vydělávat, tedy i zaopatřovat, a je tvrdý, soupeřivý až otevřeně útočný vůči jiným mužům. Nevnímá alternativy k výše popsanému životnímu stylu, jeho cílem je získat postavení, prestiž, bohatství a moc. Neanalyzuje motivy či záměry své partnerky (s výjimkou její věrnosti), nezabývá se předivem vztahů v rodině, bere je tak, jak jsou mu předkládány. Zabývá se spíše plány jak přetrumfnout protivníky. Nezamýšlí se příliš nad odlišným světem žen a jeho specifikami, ani nad ženskými hodnotami, spíš je podceňuje.

**2. typ (s vyšší sociální inteligencí):** Snaží se dobře zaopatřovat rodinu, avšak jeho tvrdost může být oslabena respektem k právům jiných, porozuměním jejich situaci, popřípadě i soucitem. Vnímá širší souvislosti, což jej vede k zvažování, popřípadě k uskutečnění jiných životních stylů. Analyzuje motivy a záměry své partnerky a rozumí jim, má přehled o předivě vzájemných vztahů v rodině, uplatňuje svůj vliv, chce rozhodovat. Zamýšlí se nad ženským světem a jeho hodnotami, které by také chtěl užívat.

Příklon k partnerovi 1. typu slibuje ženě větší přísun hmotných statků a méně mocenského zasahová-

**PhDr. Eduard Bakalář, CSc., (\*1934) vystudoval psychologii na Filozofické fakultě UK v Praze. Působil ve zdravotnictví a později v psychologickém výzkumu bezpečnosti dopravy a v personální psychologii. Dnes se zabývá rozvodovým poradenstvím. Jeho koníčkem jsou společenské hry s psychologickou tematikou, které publikoval již v několika knihách.**

ní do poměrů uvnitř rodiny. Ponechme na čtenáři, aby posoudil, kterému typu muže v historii lidstva dávaly ženy přednost. Zdá se také, že poté, co se člověk narodí, nedostane se mu žádného institucionálního výcviku v sociální inteligenci (ve srovnání například s tréninkem hygienických návyků nebo matematiky).

Rodiče mají mnohdy do alespoň přijatelné úrovně sociální inteligence daleko a často nemají ani potřebné pedagogické znalosti. Navíc matka, která má sociální inteligence od přírody více, nebývá k systematictějšímu tréninku motivována a ani o něm neuvažuje. „Učení a výcvik“ probíhá téměř bez výjimky spontánně a neuvědomovaně.

Při výchově často matky používají manipulaci a nepřejí si, aby děti porozuměly jejich pravým motivům. Zpravidla si ženy přejí mít dítě poslušné, tedy potlačující svou touhu po samostatnosti, a snad ještě víc mít v dítěti zdroj sebeocenění. Matky tedy touží po tom, aby je dítě hodnotilo pozitivně a idealizovalo si je. A pokud jde o budoucnost, může se matka v skrytu duše obávat, že se dítě rozpoznávající její motivy emočních vazeb časem z jejího dosahu vysmekne úplně.

Učitelé ve škole si přejí mít poslušné žáčky či studentky, kteří se naučí to, co mají, a nebudou jim příliš vidět do karet, registrovat jejich nedostatky a komplikovat jim život. Stát a jeho úředníci si rovněž přejí mít poslušného občana vzhlízejícího k úřadům s posvátnou bází, a nikoliv kritika, který by rozuměl mechanismům moci, politiky a propagandy.

Zdá se tedy, že důvody pro mezery v mužském uvažování a chápání existují. Však také ještě bude o takových defektech sociální inteligence u mužů řeč (viz např. rámeček na této straně).

Při práci s mužskou klientelou jsme identifikovali několik takových „slepých míst“. Různí jiní autoři zabývající se mužskou či otcovskou tematikou upozorňují na další takové nedostatky mužského vidění a uvažování. Jde o pozoruhodnou, a přitom podivně zanedbávanou tematiku, která by zasluhovala důkladnější pozornost. Vybral jsem z dostupné (avšak nijak reprezentativní) literatury celkem 24 citací od 11 autorů a zkondenzoval volně přeloženou pasáž o „slepém místě“ do co nejstručnějšího shrnutí. (Jde o 10 mužů a 1 ženu, 10 autorů tohoto století a jednoho autora století minulého, 10 autorů zahraničních a jednoho autora domácího, 8 autorů anglosaské proveniencí, 2 z německy mluvících zemí a jednoho Čecha, přičemž 8 autorů se zabývá problematikou přímo mužskou, 2 ženskou, 1 obecně lidskou.)

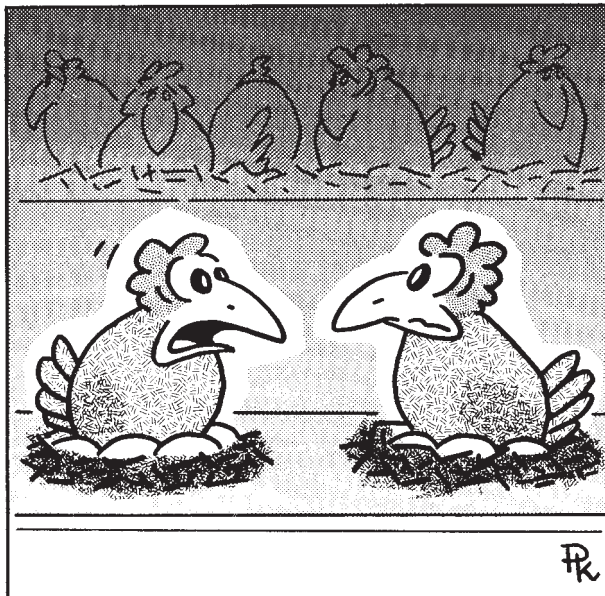
Bližší analýza ukázala, že shrnutí lze roztrždit do tří okruhů: 1) požadavky a tlak společnosti, 2) vztah k matce, 3) vyšší poslání ženy a její lepší výbava.

Jde o první verzi této úvahy, která samozřejmě bude vyžadovat další doplnění a úpravy. Zdá se však, že tři identifikované okruhy „slepých míst“ jsou základní a organicky propojené a že zůstanou zachovány i v dalších, propracovanějších verzích této studie.

### Mezery v mužském uvažování a chápání

**Požadavky a tlak společnosti:** V historii lidstva přežily spíše ty společnosti, které dovedly muže využívat k zaopatřování, ať již prostřednictvím lovu, války, zemědělství, výroby či běžné výrobní činnosti. Vládcí vždy své mnohdy přizemně realistické motivy zakrývali iluzivním „vyšším posláním“. Nepotřebovali, aby si akteři některé skutečnosti uvědomovali.

■ Muži předem nevědí o dvojnásobném standardu společnosti, tj. že ve většině osobních, sociálních a právních problémů nedostanou tutéž společenskou a institucionální podporu jako ženy – některým z nás to nedochází ani potom. (A. R. Kipnis)



„V průměru jedno z dvaceti vajec se zvrhne a vyklíče se kohout.“

Kresba © Pavel Kantorek

- Muži nevidí, že v roli, kterou jim společnost připravila, jsou skrytě zamontovány pasti výčitek, jimž nelze uniknout, neboť dělají-li jedno, jsou ženami kritizováni, že nedělají to druhé; nevíme, že kritizujícím jde o vyvolání pocitů viny. (H. Goldberg)
- Muži si neuvědomují, že nevhodně přeceňují tělesné na úkor duševní. Nevíme, že by nám prospělo více tvořivosti, vnímavosti, smyslnosti na úkor výkonu, sportu, rutinního sexu. (P. Lauster)
- Muži si neuvědomují, že nevhodně přeceňují racionalitu na úkor emočnosti. Nevíme, že v mnohých situacích je lépe méně logicky argumentovat a více empaticky naslouchat. (P. Lauster)
- Muži si neuvědomují, že potlačují důležité složky duševního života, zejména city a potřeby, které jsou považovány za nemužské (lítost, smutek, závislost, nejistotu ad.). Nevíme, že dáváme přednost tomu, co předepisuje mužská role, před plnějším duševním zdravím. (P. Lauster)
- Muži nevidí, že podbízivé označení „pán všeho tvorstva“ zakrývá velmi smutný úděl služebníka. Nevíme, že musíme dělat hodně věcí, které jsou v rozporu s našimi nejnuitnějšími zájmy. (H. Goldberg)
- Muži u rozvodového soudu neznají jeho skryté mechanismy, rozložení sil a sympatií ani jiné důležité věci, dopouštějí se mnoha zbytečných omylů.

### Z PORADNY PRO OTCE

Případ, s nímž se často a pravidelně setkáváme („K“ je klient a „P“ psycholog):

K: Pane doktore, jsou to tři týdny, přišel jsem domů a manželka nikde, odstěhovala se i s dětmi a svými věcmi k rodičům (k novému příteli apod.), jak jsem později zjistil. Pořád jsem tomu nechtěl a nemohu uvěřit.

P: A nestěžovala si na něco, nenaznačovala nic?

K: Jo, stěžovala si, že už takhle dál nemůže.

P: Takže vás upozorňovala, dokonce varovala.

K: Jo, dá se to tak říci. Jenže já jsem si myslel, že jsou to jen takové řeči. Ve snu by mě nenapadlo, že to myslí vážně.

P: Vždyť už jste byli spolu asi osm let, to už jste ji mohl poznat, co myslí vážně a co ne.

K: Jo, znal jsem ji, ale tohle mě opravdu nenapadlo.



Nevíme, že přecenění tradiční logiky a podcenění emocí a ženské lsti vede k prohře. (L. Kerpelman)

■ Muži nevědí, že jejich vysoce postavení bratři jsou neskonale důvěřiví k líbivě zdůvodněným žádostem (o finanční podporu, o změnu zákona, o doporučení publikace) představitelk militantních feministek, přičemž nejsou schopni vidět zhoubné důsledky své podpory. Nebo se tito vysoce postavení také mohou bát hněvu těchto žen. Nebo obojí. Nevíme, že vysoká míra mužských hormonů vede u jejich nositelů k černobílým emocím: vůči mužům projevují rivalitu a ostražitost, vůči ženám nastavují všeobjímající náruč. (Ch. H. Sommersová)

■ Muži si neuvědomují, že hlavně myslí na to, aby partnerka nebyla nějakým způsobem nešťastná (jakoby jejich vyšším posláním bylo řešit všechny její problémy), a skoro vůbec ne na to, aby nebyli nešťastní oni. Nevidíme asymetrii, že problém ženy nás zneklidňuje víc než náš vlastní. (A. R. Kipnis)

■ Muži většinou baží po zprávách o ubližování ženám, vůbec o nich nepochybují. Na druhé straně nevidí utrpení jiných mužů, i když ho sami způsobí. Cítí se povolání do svaté války proti „nizkým pudům“ jiných mužů a nevidí svoji bigotnost. (W. Farrell)

**Vztah k matce:** Tento primární vztah předurčuje, abychom hledali a viděli u žen také něco, co tam není, a zároveň neviděli něco, co tam je. Rozdíl mezi naším viděním a realitou je dán rozdílem mezi kvalitou vztahu matky k nám (jako jejím dětem) a kvalitou jejího vztahu k druhým lidem. Žel, tento rozdíl muži většinou nereflktují. A tak zpravidla vnímají partnerskou realitu zkresleně.

◆ Muži nevědí, že své původní hodnocení matky (očima malých dětí vše dovedla) přenášejí na jiné ženy a mají tendenci přeceňovat jejich vědomosti, dovednosti a výkonnost. (Bakalář<sup>1)</sup>)

◆ Muži nevědí, že původní zkušenost s matkou (která je nikdy neopustila, ani když se rozvedla) přenášejí na jiné ženy, a proto nevěří, že budou ženou opuštěni. Nevidíme signály konce vztahu. (Bakalář)

◆ Muži nevědí, že původní důvěru k matkám (matky je v zásadních věcech skoro nikdy neklamaly) přenášejí na jiné ženy a chtějí jim věřit. Věříme, že nás ženy neklamou, že mluví pravdu. (Bakalář)

◆ Muži si neuvědomují, v jak nepřiměřeně velké míře jsou jejich životy soustředěny do vztahu k ŽENĚ a jí definovány. Nevíme, že kult ŽENY nám brání poznat svou vlastní, maskulinní podstatu a dosáhnout samostatné identity. (S. Keen)

Kresba  
© Pavel Kantorek



## EPILOG

Bezprostředním podnětem po napsání této studie byla následující zkušenost a zážitek. Jako znalec Městského soudu v Praze jsem dostal k posouzení věrohodnost výpovědi jisté třidvacetileté ženy z Prahy, která policii podala písemné oznámení trestného činu – byla údajně pohlavně zneužívána nevlastním otcem v době, kdy matka buď nebyla doma, nebo již spala. V žalobě byly popsány podrobnější okolnosti tohoto zneužívání, časové období (ještě před dosažením zletlosti), odměny za ochotu, výhrůžky při neochotě apod.

Tuto ženu jsem podrobněji vyslechl, zaznamenal si rodinnou anamnézu, vyšetřil více psychologickými testy, konfrontoval s výpovědí obžalovaného, provedl motivační analýzu, a posléze jsem dospěl k názoru, že obvinění je účelově vykonstruované. Motiv v pozadí byl spor o užívací právo na byt (matka mezitím zemřela). Závěr znaleckého posudku jsem takto formuloval. Protože jsem u soudu (odvolacího) očekával i řadu odborných otázek, zašel jsem za renomovaným kolegou psychologem působícím na předním pražském sexuologickém pracovišti na konzultaci. Kolega se podíval na výpověď mladé ženy a brzy mu bylo jasno. Sdělil mi, že je to jasný případ pohlavního zneužívání, přičemž užíval i hovorových výrazů jako „ten prasák“ a „ta chuděra“. Nezbylo mi než se podívat rychlostí tohoto odhalení. Při pozdějším soudním jednání jsem popsal, co a jak jsem zjišťoval, a vypověděl o faktorech, které věrohodnost výpovědi žalobkyně výrazně oslabovaly a svědčily pro vykonstruovanost obvinění. Na další dotazy tří členek senátu jsem odpovídal asi nepřesvědčivě, neboť s mými odpověďmi nebyly příliš spokojené. Nemohl jsem podat ani jasný závěr, neboť mé původní přesvědčení bylo nahodláno rozhodným závěrem mého kolegy-specialisty. Když jsem skončil, předsedkyně senátu mne požádala, abych ještě setrval v soudní síni.

Soudkyně se začaly věnovat žalobkyni, několika cílenými otázkami ji velice znejistily, za chvíli bylo patrné, že ztrácí půdu pod nohama a nezmohla se na více než na mechanické opakování „Byla jsem zneužívána“. Pak už neodpovídala vůbec. Jednání skončilo.

Předsedkyně senátu šla za mnou ke dveřím a řekla mi „Bylo nám to podezřelé hned počátku a nyní je nám to úplně jasné, pane doktore.“ Odpověděl jsem: „Mně už také.“ Ve skutečnosti mi bylo jasné jen to, že jde o vykonstruované obvinění. Dlouho jsem přemýšlel nad mechanismy vedoucími k reakci mého kolegy. Mnohé se mi ujasnilo až později, pomohly mi k tomu úvahy jiných autorů, viz odkazy v studii výše uvedené. Zatím stále nevím, proč se takové křivé obvinění – způsobující velký stres obviněnému – netrestá.

◆ Muži jsou přesvědčeni, že ze vztahu k ženě čerpají vše podstatné a důležité (potvrzení sebe sama, energii, lásku, slast apod.), neboť nedovedou čerpat z jiných autentičtějších zdrojů a neuvědomují si podobnost s upíry. Nejsme-li napojeni na ženu, máme pocit neúplnosti. (A. R. Kipnis)

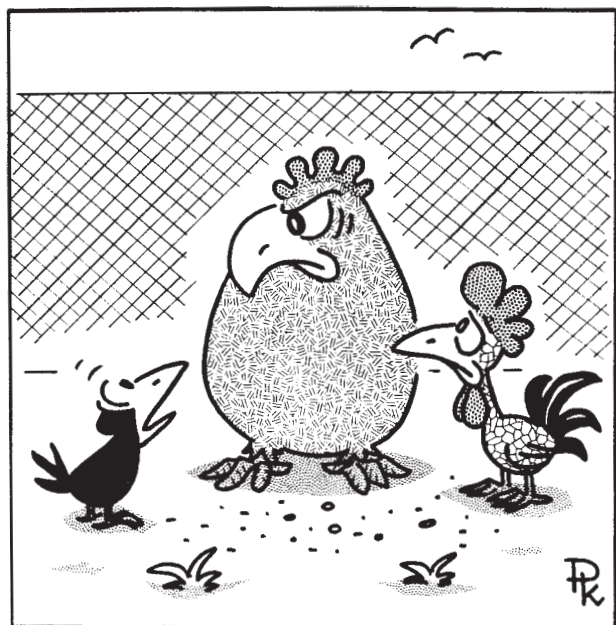
◆ Muži nevědí, že i ženy mohou být klíčovými osobami v pokračování násilí, jak ukazuje studie krevní msty. Věříme, že násilí perpetuuje jen muži. (L. Watson)

◆ Muži nevědí, že pokaždé, když ženě zaimponují svou zdatností, nějakou svou schopností či dovedností, vyvolají v ní zároveň i spodní proud nevole, zlosti a zášti z toho, že sama není taková a že chce-li životní naplnění, musí být na někom závislá. Nevíme, že horší stránky<sup>2)</sup> lidské povahy působí i u jinak milující ženy. (J. H. Moore)

**Vyšší poslání ženy a její lepší vybavení:** Také by bylo možno mluvit o využití úcty k mateřství jako nezpochybnitelného argumentu. Ženy se brzy naučí znát slepá místa mužů a využívají je stejně ja-

1) Autor zde pouze shrnuje obecně známé interpretace z různých typů psychoterapeutické praxe do ucelnější podoby.

2) Nemusí vždy jít o horší stránky (pozn. překladatele).



„Promiňte, madam, ale proč ho nenecháte zobat co chce?“

Kresba © Pavel Kantorek

ko společenskou a institucionální podporu, které se mohou vždy nadít. Jsou biologicky naprogramovány především k propagaci svých genů, ostatní záležitosti pro ně nejsou již tak důležité. Kdo z mužů očekává něco navíc, bude zklamán.

Muži jsou biologicky naprogramováni k těmto, avšak i ještě k dalším aktivitám. Vznik civilizace před asi 10 000 až 5000 lety je podle některých autorů záležitostí mužských aktivit v rámci patriarchálního systému.

- Muži žijí v iluzi, že si své partnerky vybírají, avšak ve skutečnosti je tomu naopak, stejně jako u všech ostatních primátů. (J. H. Moore)

- Muži si neuvědomují cyklickou povahu života s takovou plností a intimitou jako ženy, které různé biologické cykly zakoušejí ve svém těle. Některé biologické stránky života můžeme znát jen z doslechu. (A. R. Kipnis)

- Muži nevědí, že jejich práce pro partnerku, pro rodinu je považována za samozřejmou povinnost, a stále očekávají nějaké uznání – nevědí, že upřímné uznání od partnerky nepřijde ani náhodou. (Kipnis)

- Muži nevědí, že se ženám nemohou trvaleji zavděčit, i když se o to stále snaží. Plasticky to tak ukázal A. S. Puškin v Pohádce o rybáři a zlaté rybce, a dále J. H. Moore srovnáním funkce hemisfér a integrovanosti mozku. Nevíme, že stav plné spokojenosti nenastane nikdy. (Puškin, Moore)

- Muži nevědí, že v dovednosti lhát, včetně lhát ve věci nevěry, jsou na tom hůře než ženy, nevíme, že a) žena má mnohem méně výčitek svědomí a b) že si lépe dovede namluvit, že její konání je správné. (J. H. Moore)

- Muži nevědí, že je v jejich právech ženy zkracují s celkem klidným svědomím, neboť vrozená ženská morálka říká, že v ženských rukou je – prostřednictvím příští generace – blaho lidského rodu, vůči němuž pocíťují závazek, vůči jednotlivému muži však nikoli. Nevíme, že naše zaopatřování vede k blahu příštích generací zprostředkovanému agenturou naší partnerky. (A. Schopenhauer)

Materiál o tom, co muži nevědí, nabádá k zamyšlení. Přál bych si, aby průkopníci tohoto mapování

v budoucnu našli další, zatím netušené a o to podstatnější souvislosti. Například nedávné zjištění biologa D. H. Skuse, související s výzkumem autizmu, ukazuje na existenci genu spouštějícího kaskádu dalších genů, které jsou odpovědné za sociální empatii. Tento gen má být údajně u většiny mužů vypnut... Uplatnění poznatků může být jednou z cest k snížení míry lidského utrpení. □

LITERATURA

Bakalář E., Novák D., Nováková M.: Průvodce rozvodem pro všechny zúčastněné, Praha, Lidové noviny 1996

Buss D.: Evolutionary Psychology. The New Science of Mind, Boston, Allyn & Bacon 1999

**Avšak Nefernefernefer pravila klidně:**

„Setne měl sen a probudil se, avšak mnozí jiní se probudili ze svého snu až v Domě smrti. Sinuhete, musím ti říci, že i já jsem kněžkou a nikoli ženou hodnou opovržení. [...]“

Měsíční zář se však odrážela v jejích očích, když hleděla na mne, i nevěřil jsem jí.

Proto jsem ji vzal do náruče, avšak ona se vyprostila a zeptala se mne:

„Víš-li, proč Bastet, bohyně lásky, je zobrazována s kočičí hlavou?“

„Nedbám ani o kočky, ani o bohy,“ řekl jsem, pokoušeje se ji uchvátit, oči vlhké vášní.

Avšak ona mne odstrčila a řekla:

„Brzy budeš moci hladit mé údy a klást ruce na mé prsy a na můj klín, jestliže tě to uklidní, avšak nejdříve mne musíš vyslechnout a vědět, že žena je podobna kočce a vašeň je také podobna kočce. Její pacičky jsou měkké, ale skrývají ostré drápy, jež se noří bez slitování až do srdce. Opravdu je žena podobna kočce, neboť i kočce působí rozkoš to, co mučí její oběť, a týrá ji svými drápy a nikdy se neomrzí svou hrou. A když její oběť zchromne, sežere ji a hledá jinou. Vypravuji ti toto vše proto, abych byla k tobě upřímnou, protože bych ti nechtěla způsobit nic zlého.“

„Ne, nic zlého bych ti nechtěla způsobit,“ opakovala a roztržitě mne vzala za ruce a položila jednu na svůj prs a druhou vložila do svého klína, takže jsem se rozechvěl a slzy mi vytryskly z očí. Náhle však odhodila netrpělivě mé ruce a pravila:

„[...]“, když to nyní víš, odejdi ode mne a nevracej se nikdy zpět, abych ti neublížila. Avšak neodejdeš-li, pak mi nemůžeš vyčítat, cokoli tě snad potká.“

Dala mi čas, abych se rozmyslil a odešel, avšak já jsem tak neučinil. Tu lehce vzdychla, jako by byla znavena tou hrou, a pravila:

„Budiz tedy. Nyní ti zajisté musím dát tu věc, pro kterou jsi přišel. Avšak nebud přilíš divoký, neboť jsem unavena a bojím se, že usnu v tvém náručí.“ [...]

„Co bys mi dal?“ opakovala a stále se protahovala, hledíc na mne.

„[...]“ „Vše bude tvé. Nefernefernefer, přeješ-li si. Vše bude tvé, obveselíš-li se se mnou. Věru nestojí to za mnoho, ale dům je zařízen pro lékaře a některý žák Domu života by mohl za to dát dobrou cenu, má-li zámožné rodiče.“

„Myslíš?“ řekla a obrátila ke mně svá nahá záda a zhlížela se v zrcadle a hladila stihlými prsty černé oblouky svého obočí. „Staň se, jak si přeješ. Přiveď tedy písaře, aby tu věc napsal na svitek papýru a abych mohla převést na své jméno vše, co vlastniš. Neboť ačkoliv bydlím sama, nikterak nejsem ženou hodnou opovržení, a musím se starat o svou budoucnost, kdybys mne snad někdy zapudil, Sinuhete.“

Hleděl jsem na její nahá záda a můj jazyk ztuhl v mých ústech a mé srdce bilo tak prudce, že jsem se spěšně obrátil a šel pro oprávněného písaře, jenž narychlo sepsal vše potřebné a odnesl svitek do královských sbírek právních svitků.

Když jsem se vrátil, byla Nefernefernefer oděna v královském Inu. [...] Odevzdal jsem jí potvrzení písařovo a řekl jsem:

„Vše, co vlastním, jest nyní tvé, Nefernefernefer, vše je tvé až do toho roucha, co mám na sobě. Pojezme tedy, popijme a obveselme se spolu dnes, neboť o zítřku předem nikdo nic neví.“

Vzala papýr a vložila jej nedbale do skříňky z černého dřeva a řekla: „Lituji velice, Sinuhete, ale právě jsem zpozorovala, že mi začaly mé měsíční bolesti, takže nemůžeš vejít ke mně, jak bych si přála. Proto bude lépe, když odejdeš a necháš mne, abych se očistila, jak je předepsáno, protože má hlava je těžká a v bedrech mne pobolívá. Můžeš přijít jindy a dostane se ti, čeho si žádáš.“ [...]

I odešel jsem domů a uspořádal své věci, aby byly připraveny pro nového majitele.

[...]

Tak již časně zrána jsem se vydal k Neferneferneferině domu, [...].

„Nudíš mne, Sinuhete,“ řekla. „Opravdu mne nudíš převelice. Co si přeješ?“

„Chci pít a jíst a obveselovat se s tebou,“ odpověděl jsem, srdce sevřeno smutkem, „neboť jsi mi to slíbila.“

„To bylo včera a dnes je zas jiný den,“ řekla. [...]

„Lhala jsi mi tedy včera,“ řekl jsem, „a neměla jsi žádných bolestí, jež by ti byly bránily obveselit se se mnou.“

Avšak to jsem říkal zcela zbytečně, neboť ve svém srdci jsem to věděl již předešlého dne.

„Zmýlila jsem se,“ řekla.

Mika Waltari: Egyptan Sinuhet, Vyšehrad, Praha 1985